

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням вченої ради Національного
університету цивільного захисту України
від 28 червня 2024 року, протокол № 12

Т.в.о. ректора

Ігор РОМАНЮК

2024 року

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
ЕКСТРЕМАЛЬНА ТА КРИЗОВА ПСИХОЛОГІЯ**

за спеціальністю 053 «Психологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

третій

СТУПІНЬ

доктор філософії

Харків 2024

Рішення про внесення змін до освітньої програми

Зміни до освітньої програми затверджено вченою радою
Національного університету цивільного захисту України
Протокол від «26» червня 2025 року № 13

Зміни до освітньої програми затверджено вченою радою
Національного університету цивільного захисту України
Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Зміни до освітньої програми затверджено вченою радою
Національного університету цивільного захисту України
Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Передмова

Освітньо-наукова програма (далі – освітня програма) розроблена на основі стандарту вищої освіти України за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 № 646, проектною групою у складі:

керівник проектної групи (гарант освітньої програми):

ГРИБЕНЮК Геннадій Сергійович – професор кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, доктор психологічних наук, професор.

Члени проектної групи:

ПЕРЕЛИГІНА Ліна Анатоліївна – професор кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, доктор біологічних наук, професор;

НАЗАРОВ Олег Олександрович – професор кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, кандидат психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України (рівень володіння іноземною мовою B2);

БОСНЮК Валерій Федорович – заступник начальника кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, кандидат психологічних наук, доцент;

КЕРДИВАР Валентин Віталійович – начальник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії з психології;

БУЛАЙТИС Андрій Віталійович – здобувач вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти Національного університету цивільного захисту України, освітньо-наукової програми «Екстремальна та кризова психологія»;

КУЧИНСЬКА Анастасія Олександрівна – заступник начальника управління – начальник відділу психологічного забезпечення Управління психологічного забезпечення та соціального захисту Департаменту персоналу ДСНС України.

Опис освітньої програми

1. Загальна інформація

Повна назва закладу вищої освіти, кафедри	Національний університет цивільного захисту України Кафедра психології діяльності в особливих умовах
Назва освітньої програми	Екстремальна та кризова психологія
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	053 «Психологія»
Спеціалізація (за наявності)	Відсутня
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з психології
Професійна кваліфікація	Не присвоюється
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності.</p> <p>Цілі навчання: набуття здатності розв'язувати комплексні проблеми у сфері психології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; фізіологічні основи психічних процесів, психологічні аспекти виникнення та перебігу порушень психічної діяльності; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо.</p> <p>Методи, методики та технології: методи теоретичних та емпіричних досліджень, аналізу даних, технології психологічної допомоги, сучасні цифрові технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: психодіагностичний інструментарій, прилади для психологічних досліджень, комп'ютерна техніка і мультимедійне обладнання; системи пошуку та обробки інформації; програми статистичної обробки та візуалізації даних.</p>
Цілі освітньої програми	Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, інтегрованих у європейський та світовий науково-освітній простір, здатних продукувати нові ідеї та розв'язувати комплексні проблеми у галузі екстремальної та кризової психології на основі переосмислення наявних наукових знань і практики психологічного забезпечення професійної діяльності підрозділів сектору безпеки і оборони та психологічного захисту населення в кризових ситуаціях.
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Тип диплома (спільний, подвійний, одиничний)	Диплом доктора філософії, одиничний
Найменування партнера за узгодженою спільною освітньою програмою (за наявності)	Відсутній

Мова (мови) викладання	Українська
Кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання освітньої програми	58 кредитів ЄКТС
Форми здобуття освіти та розрахункові строки виконання освітньої програми (за кожною формою)	Очна (денна, вечірня) – 4 роки; заочна – 4 роки.
Вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою (відповідно до стандартів вищої освіти)	Наявність освітнього ступеня магістра
Подальше навчання	Можливість здобувати науковий ступінь доктора наук та додаткові кваліфікації у системі освіти дорослих.
Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання з набуття загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем. Оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів українською та англійською мовами. Отримання навичок науково-педагогічної роботи у закладах вищої освіти (в т.ч. із специфічними умовами навчання). Проведення самостійного наукового дослідження з використанням ресурсної бази НУЦЗ України. Індивідуальне наукове керівництво, підтримка і консультування науковим керівником. Викладання здійснюється на засадах утвердження української національної та громадянської ідентичності, виховання патріотизму; академічної доброчесності та академічної свободи учасників освітнього процесу. Основними видами навчальних занять є лекція, семінарське та практичне заняття, тактико-спеціальні заняття, навчальна симуляція, консультація, тренінг, кейс-метод, воркшопи, самостійна робота.
Система оцінювання	В НУЦЗ України оцінювання рівня навчальних досягнень з освітніх компонентів здійснюється за 100-бальною шкалою.

2. Компетентності, які дають право на присудження/присвоєння освітньої кваліфікації (або освітньої та професійної кваліфікації (кваліфікацій))

Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

<p>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</p>	<p>СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p> <p>СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p> <p>СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.</p> <p>СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.</p> <p>СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.</p>
<p>Предметні компетентності відповідно до профілю освітньої програми</p>	<p>СК8. Здатність застосовувати методологію наукових досліджень з метою розв'язання нових наукових і прикладних психологічних проблем, пов'язаних із процесами розвитку та функціонування суб'єкта (індивідуального, групового) в особливих умовах.</p> <p>СК9. Здатність здійснювати комплексну психологічну оцінку та застосовувати сучасні методи і технології психологічної реабілітації, спрямовані на відновлення психічного стану, функціонування та соціальної адаптації особистості після травмуючих чи кризових подій.</p> <p>СК10. Здатність використовувати нові технології оцінки готовності особистості та групи до дій за призначенням, забезпечувати психологічну безпеку та збереження психічного здоров'я персоналу у складних та непередбачуваних умовах діяльності, з ризиком психічної травматизації.</p>

3. Програмні результати навчання, які дають право на присудження/присвоєння освітньої кваліфікації (або освітньої та професійної кваліфікації (кваліфікацій))

<p>Програмні результати навчання (відповідно до стандарту вищої освіти)</p>	<p>РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.</p> <p>РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p> <p>РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на</p>
---	--

	<p>різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.</p> <p>РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.</p> <p>РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.</p> <p>РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p> <p>РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.</p> <p>РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.</p> <p>РН10. Організувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.</p>
<p>Програмні результати навчання (відповідно до профілю освітньої програми)</p>	<p>РН11. Мати та вміти застосовувати методологічні знання для розв'язання сучасних наукових і прикладних психологічних проблем щодо розвитку та функціонування суб'єкта (індивідуального, групового) в особливих умовах.</p> <p>РН12. Розробляти та впроваджувати сучасні підходи й технології психологічної реабілітації, спрямовані на відновлення психічного здоров'я та соціального функціонування особистості після травмуючих подій, зокрема спричинених війною.</p> <p>РН13. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.</p>

4. Форми атестації здобувачів вищої освіти

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.</p>
<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи</p>	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері психології або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація розміщується на сайті НУЦЗ України.</p>

5. Ресурсне забезпечення реалізації освітньої програми

Кадрове забезпечення	Викладання освітніх компонентів забезпечується науково-педагогічними працівниками: докторами наук, професорами, кандидатами наук (докторами філософії), доцентами, які працюють у НУЦЗ України та мають досвід продукування нових ідей, розв'язання дослідницьких проблем, науково-педагогічної та управлінської діяльності у закладах вищої освіти, володіють методологією наукової діяльності.
Матеріально-технічне забезпечення	Здобувачам освіти надається безоплатний доступ до всіх ресурсів освітньо-наукового середовища НУЦЗ України, зокрема аудиторного фонду, бібліотеки, комп'ютерних і спеціалізованих класів, психолого-тренувальних і тренажерних комплексів, кабінету психологічного розвантаження, конференц-залу, мережі Інтернет, мережових систем пошуку та обробки інформації, мультимедійного обладнання, програм обробки та візуалізації даних. Освітній процес забезпечено роботою навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології. Соціально-побутова інфраструктура включає: спортивні майданчики, стадіони, спортивно-оздоровчий комплекс, актову залу, медичну частину, гуртожиток, кафетерій, ательє для ремонту одягу.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес забезпечується відповідним навчально-методичним забезпеченням, що складається з робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, підручників (навчальних посібників), курсів лекцій, методичних розробок до семінарських та практичних занять, методичних вказівок для самостійної роботи здобувачів, екзаменаційних завдань різної складності. Кафедра психології діяльності в особливих умовах, навчально-наукова лабораторія екстремальної та кризової психології, бібліотека мають власні веб-сторінки на офіційному сайті НУЦЗ України (https://nuczu.edu.ua), де розміщено інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу й наукових досліджень. Доступ до інформаційного та навчально-методичного забезпечення здійснюється на безоплатній основі.

6. Академічна мобільність

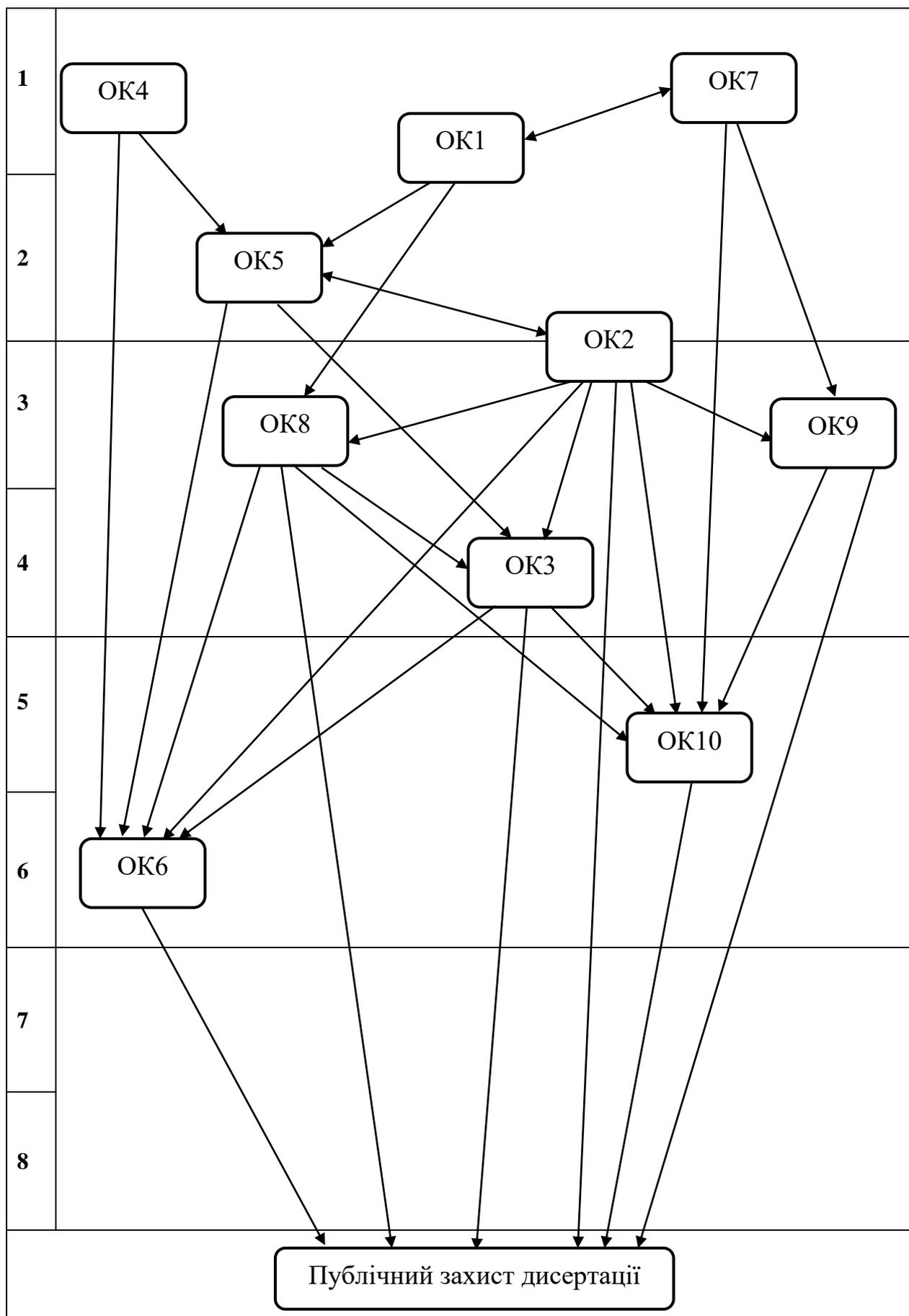
Національна кредитна мобільність	Право на національну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі договорів про співробітництво між НУЦЗ України та вітчизняними закладами вищої освіти.
Міжнародна кредитна мобільність	Право на міжнародну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проєктів, а також здобувачами освіти з власної ініціативи, на основі індивідуальних запрошень.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних громадян здійснюється після вивчення української мови.

7. Перелік обов'язкових освітніх компонентів та їх логічна послідовність

7.1. Перелік обов'язкових освітніх компонентів

Код освітнього компонента	Освітні компоненти	Кількість кредитів ЄКТС	Форми підсумкового контролю
Цикл загальної підготовки			
<i>Загальнонаукові освітні компоненти</i>			
OK1	Філософсько-методологічні основи наукових досліджень	5,0	диференційований залік, іспит
<i>Мовні освітні компоненти</i>			
OK2	Академічна іноземна мова	6,0	диференційований залік, іспит
<i>Науково-дослідницькі та педагогічні освітні компоненти</i>			
OK3	Управління науковими проектами та інтелектуальна власність	3,0	іспит
OK4	Методика викладання у вищій школі	3,0	іспит
OK5	Практикум з наукової комунікації	3,0	іспит
OK6	Науково-педагогічна практика	6,0	диференційований залік
Цикл професійної підготовки			
<i>Освітні компоненти зі спеціальності</i>			
OK7	Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах	3,0	іспит
OK8	Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях	3,0	іспит
OK9	Проблеми психологічної реабілітації	3,0	іспит
OK10	Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності	3,0	іспит
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:		38,0	
Загальний обсяг вибіркового освітніх компонентів:		20,0	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		58,0	

7.2. Логічна послідовність вивчення обов'язкових освітніх компонентів

8. Можливості працевлаштування за здобутою вищою освітою

Працевлаштування у наукових установах і закладах вищої освіти; у дослідницьких установах та організаціях; органах влади, установах та організаціях, в тому числі секторі безпеки та оборони тощо. На посадах згідно з чинною редакцією Класифікатора професій України (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08), а саме: викладач закладу вищої освіти, код КП 2310.2; науковий співробітник (психологія), код КП 2445.1; науковий співробітник-консультант (психологія) код КП 2445.1; психолог, код КП 2445.2.

9. Процедури присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) (у разі їх присвоєння). Професійна кваліфікація не присвоюється.

10. Відповідність освітніх компонентів компетентностям та результатам навчання

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень
	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості,	ОК 9. Проблеми психологічної реабілітації

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	<p>груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>РН13. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.</p>	
ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті	<p>РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.</p> <p>РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.</p>	ОК 2. Академічна іноземна мова
	<p>РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p> <p>РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.</p>	ОК 5. Практикум з наукової комунікації
	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.	ОК 8. Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях
ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	<p>РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p>	<p>ОК 3. Управління науковими проєктами та інтелектуальна власність</p>
	<p>РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.</p>	<p>ОК 4. Методика викладання у вищій школі</p>
	<p>РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.</p> <p>РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.</p>	<p>ОК 6. Науково-педагогічна практика</p>
<p>ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності</p>	<p>РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.</p> <p>РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p>	<p>ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень</p>

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	<p>PH7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p>	<p>ОК 3. Управління науковими проєктами та інтелектуальна власність</p>
	<p>PH4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.</p> <p>PH10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.</p>	<p>ОК 6. Науково-педагогічна практика</p>
	<p>PH1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.</p>	<p>ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах</p>
<p>СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження</p>	<p>PH3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>PH1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні</p>	<p>ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень</p> <p>ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах</p>

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	<p>світових досягнень з психології.</p> <p>РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p> <p>РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p>	<p>ОК 10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності</p>
<p>СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень</p>	<p>РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p> <p>РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.</p> <p>РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p>	<p>ОК 3. Управління науковими проєктами та інтелектуальна власність</p>
	<p>РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та</p>	<p>ОК 8. Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях</p>

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.	
	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.	ОК 9. Проблеми психологічної реабілітації
СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності	РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	ОК 2. Академічна іноземна мова
	РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.	ОК 3. Управління науковими проектами та інтелектуальна власність
	РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	
	РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	ОК 5. Практикум з наукової комунікації

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	<p>РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.</p>	
	<p>РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p>	ОК 6. Науково-педагогічна практика
СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті	<p>РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.</p>	ОК 2. Академічна іноземна мова
	<p>РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p> <p>РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.</p> <p>РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.</p>	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
	<p>РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.</p> <p>РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами,</p>	ОК 5. Практикум з наукової комунікації

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	
	<p>РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.</p> <p>РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.</p>	ОК 6. Науково-педагогічна практика
<p>СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним</p>	<p>РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.</p> <p>РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p> <p>РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.</p>	ОК 2. Академічна іноземна мова
	РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і	ОК 6. Науково-педагогічна практика

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	<p>академічної етики.</p> <p>РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.</p>	
<p>СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення науковій викладацькій діяльності</p> <p>У та</p>	<p>РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.</p>	<p>ОК 4. Методика викладання у вищій школі</p>
	<p>РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.</p>	<p>ОК 5. Практикум з наукової комунікації</p>
	<p>РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.</p>	<p>ОК 6. Науково-педагогічна практика</p>
	<p>РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.</p> <p>РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.</p>	<p>ОК 8. Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях</p>

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
<p>СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства</p>	<p>РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p> <p>РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.</p> <p>РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p> <p>РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.</p> <p>РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.</p>	<p>ОК 2. Академічна іноземна мова</p> <p>ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах</p> <p>ОК 8. Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях</p>
<p>СК8. Здатність застосовувати методологію наукових досліджень з метою розв'язання нових наукових і прикладних</p>	<p>РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p> <p>РН11. Мати та вміти застосовувати методологічні знання для розв'язання сучасних наукових і прикладних</p>	<p>ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень</p>

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
психологічних проблем, пов'язаних із процесами розвитку та функціонування суб'єкта (індивідуального, групового) в особливих умовах	психологічних проблем щодо розвитку та функціонування суб'єкта (індивідуального, групового) в особливих умовах.	
	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН11. Мати та вміти застосовувати методологічні знання для розв'язання сучасних наукових і прикладних психологічних проблем щодо розвитку та функціонування суб'єкта (індивідуального, групового) в особливих умовах.	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	ОК 10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності
СК9. Здатність здійснювати комплексну психологічну оцінку та застосовувати сучасні методи і технології психологічної реабілітації, спрямовані на відновлення психічного стану, функціонування та соціальної адаптації особистості після травмуючих чи кризових подій	РН12. Розробляти та впроваджувати сучасні підходи й технології психологічної реабілітації, спрямовані на відновлення психічного здоров'я та соціального функціонування особистості після травмуючих подій, зокрема спричинених війною. РН13. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.	ОК 9. Проблеми психологічної реабілітації
	РН11. Мати та вміти застосовувати методологічні знання для розв'язання сучасних наукових і прикладних психологічних проблем щодо розвитку та функціонування суб'єкта (індивідуального, групового) в особливих умовах.	ОК 10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності
	РН12. Розробляти та впроваджувати сучасні підходи й технології психологічної реабілітації, спрямовані на	

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	<p>відновлення психічного здоров'я та соціального функціонування особистості після травмуючих подій, зокрема спричинених війною.</p> <p>РН13. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.</p>	
<p>СК10. Здатність використовувати нові технології оцінки готовності особистості та групи до дій за призначенням, забезпечувати психологічну безпеку та збереження психічного здоров'я персоналу у складних та непередбачуваних умовах діяльності, з ризиком психічної травматизації</p>	<p>РН12. Розробляти та впроваджувати сучасні підходи й технології психологічної реабілітації, спрямовані на відновлення психічного здоров'я та соціального функціонування особистості після травмуючих подій, зокрема спричинених війною.</p> <p>РН13. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.</p> <p>РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>РН13. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.</p>	<p>ОК 9. Проблеми психологічної реабілітації</p> <p>ОК 10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності</p>

**13. Матриці відповідності визначених освітньою програмою компетентностей,
дескрипторам Національної рамки кваліфікацій (НРК)**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Комунікація К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Відповідальність та автономія АВ1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності АВ2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
1	2	3	4	5
Загальні компетентності				
ЗК1	Зн1	Ум1, Ум3		
ЗК2			К1, К2	АВ2
ЗК3		Ум1, Ум2, Ум3	К1	АВ1
ЗК4	Зн1	Ум1	К2	АВ2
Спеціальні компетентності				
СК1	Зн1	Ум1		
СК2	Зн1	Ум1, Ум3		АВ1
СК3		Ум1, Ум2		АВ1
СК4	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2

1	2	3	4	5
CK5			K1, K2	AB1, AB2
CK6		УМ1, УМ2		AB2
CK7		УМ1, УМ3	K1	AB1, AB2
Предметні компетентності				
CK8	Зн1	УМ2, УМ3	K1	AB1
CK9		УМ1, УМ3	K2	AB1, AB2
CK10		УМ3	K2	AB1, AB2

14. Наукова складова

Наукова складова освітньої програми передбачає проведення здобувачами вищої освіти власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Обсяг основного тексту дисертації повинен становити 7-8 авторських аркушів.

Наукова складова передбачає такі види діяльності:

- вибір та обґрунтування теми власного наукового дослідження, визначення змісту, строків виконання та обсягу наукових робіт;
- вибір та обґрунтування методології проведення власного наукового дослідження, здійснення огляду та аналізу існуючих поглядів та підходів, що розвинулися в сучасній науці за обраним напрямом;
- проведення під керівництвом наукового керівника власного наукового дослідження, що передбачає вирішення дослідницьких завдань шляхом застосування комплексу теоретичних та емпіричних методів;
- аналіз та узагальнення отриманих результатів власного наукового дослідження; обґрунтування наукової новизни отриманих результатів, їх теоретичного та/або практичного значення;
- оформлення наукових досягнень здобувача вищої освіти у вигляді дисертації, підведення підсумків щодо повноти висвітлення результатів дисертації в наукових статтях відповідно до чинних вимог.

Впровадження одержаних результатів та отримання підтверджувальних документів. Подання документів на попередню експертизу дисертації. Підготовка наукової доповіді для випускної атестації (захисту дисертації).

Наукова складова освітньої програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача вищої освіти і є невід'ємною частиною навчального плану підготовки доктора філософії.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньої програми є підготовка та публікація наукових статей у наукових фахових виданнях (закордонних, вітчизняних) за темою дослідження, участь у науково-практичних конференціях (фахових семінарах) з публікацією тез доповідей, круглих столів, симпозіумах тощо.

Потенційні тематики наукових досліджень здобувачів вищої освіти:

1. Психологічне забезпечення спортивної діяльності фахівців екстремальних професій як чинник професійної надійності.
2. Психологічне відновлення працівників ДСНС після виконання завдань за призначенням в умовах ведення бойових дій.
3. Психологічна готовність керівників підрозділів сектору безпеки та оборони України до управління в умовах змін.
4. Психологічні особливості вікарної травматизації психологів ДСНС в умовах воєнного стану.
5. Психологічні наслідки перебування в полоні комбатантів.

Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма:

1. Закон України від 05.09.2017, № 2145-VIII «Про освіту». URL: <http://surl.li/ufwxу>.
2. Закон України від 01.07.2014, № 1556 VII «Про вищу освіту». URL: <http://surl.li/ufwyr>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015, № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти». URL: <http://surl.li/ufwxl>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011, № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <http://surl.li/ufwxa>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016, № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023, № 502). URL: <https://surl.li/poxatr>.
6. Стандарт вищої освіти України із спеціальності 053 Психологія для третього освітньо-наукового рівня вищої освіти. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 646. URL: <https://surl.lu/jnyzkl>.
7. Наказ МОН України від 27.03.2025, № 512 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». URL: <https://surl.lu/ageham>.
8. Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010, №327 «Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 (зі змінами). URL: <http://surl.li/ufwwf>.
9. Наказ НУЦЗ України від 17.01.2025, №34 «Про затвердження Положення про освітні програми Національного університету цивільного захисту України». URL: <https://surl.lt/rescbo>.
10. Наказ НУЦЗ України від 21.12.2024, № 330 «Про затвердження Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Національному університеті цивільного захисту України». URL: <https://surl.li/sidonq>.

Керівник проєктної групи (гарант освітньої програми)

професор кафедри психології
діяльності в особливих умовах,
доктор психологічних наук, професор

Геннадій ГРИБЕНЮК

Рецензія
на освітньо-наукову програму
«Екстремальна та кризова психологія»
за спеціальністю 053 Психологія
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Національного університету цивільного захисту України

Представлена на рецензування освітньо-наукова програма «Екстремальна та кризова психологія» є нормативним документом, спрямованим на підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія. Програма розроблена відповідно до чинного стандарту вищої освіти та враховує актуальні виклики, що стоять перед державою, сектором безпеки та оборони, а також сучасною психологічною наукою.

Зміст програми ґрунтується на поєднанні науково-теоретичної та практико-орієнтованої підготовки, що забезпечує формування у здобувачів здатності здійснювати комплексні наукові дослідження, аналізувати психологічні процеси та явища, властиві діяльності особистості й групі у екстремальних та кризових умовах. Особливу увагу приділено питанням психологічної безпеки, поведінки в умовах ризику, постстресових станів, психологічної підтримки та реабілітації осіб, які зазнали впливу психотравмуючих подій.

Програма характеризується структурною узгодженістю, відповідністю визначеним освітнім цілям та достатнім рівнем деталізації процедур підготовки ад'юнктів/аспірантів. Закладено логічну послідовність формування інтегральної, загальних та спеціальних фахових компетентностей, що відповідають вимогам стандарту спеціальності та дозволяють забезпечити високий рівень наукової й науково-педагогічної кваліфікації. Належним чином визначено результати навчання, орієнтовані на формування здатності до продукування нових наукових знань, критичного аналізу інформації, застосування сучасних методів дослідження, виконання самостійної наукової роботи та представлення її результатів у вигляді дисертаційної роботи.

Високий рівень кадрового, матеріально-технічного та методичного забезпечення програми гарантує можливість повноцінної реалізації її змісту. До освітнього процесу залучені кваліфіковані науково-педагогічні працівники, що мають значний досвід наукової діяльності у галузі екстремальної та кризової психології, а також компетентність у сфері психологічного забезпечення діяльності в особливих умовах. Наявна інфраструктура – спеціалізована лабораторія, психотренувальні комплекси, ресурси для емпіричних досліджень та наукових розробок, забезпечують створення належного освітньо-наукового середовища для підготовки здобувачів.

Аналіз програми засвідчує її актуальність, відповідність сучасним підходам та вимогам до підготовки наукових кадрів у сфері психології. Програма може бути рекомендована до використання в освітньому процесі.

Заступник директора
з науково-інноваційної роботи
Інституту психології імені Г. С. Костюка
НАПН України,
доктор психологічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму
«Екстремальна та кризова психологія»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 053 «Психологія»

Освітньо-наукова програма «Екстремальна та кризова психологія» підготовки здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності 053 «Психологія», розроблена Національним університетом цивільного захисту України, є актуальною, науково обґрунтованою та такою, що відповідає сучасним потребам українського суспільства й держави в умовах підвищених безпекових ризиків, кризових і надзвичайних ситуацій.

Програма розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти України за третім (освітньо-науковим) рівнем для спеціальності 053 «Психологія» та узгоджується з чинною нормативно-правовою базою у сфері вищої освіти і наукової підготовки. Структура програми є логічною, цілісною та внутрішньо узгодженою, що забезпечує послідовне формування інтегральної, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей здобувачів.

Особливою перевагою програми є чітко окреслена науково-практична спрямованість, орієнтована на підготовку фахівців, здатних здійснювати наукові дослідження та професійну діяльність у сфері екстремальної та кризової психології, психологічного забезпечення діяльності персоналу сектору безпеки і оборони, а також психологічного захисту населення в умовах надзвичайних і травмуючих подій, зокрема спричинених війною.

Зміст освітніх компонентів програми відзначається високим рівнем науковості, міждисциплінарністю та відповідністю сучасним світовим тенденціям розвитку психологічної науки. До позитивних аспектів слід віднести збалансоване поєднання фундаментальної методологічної підготовки; розвитку дослідницьких і аналітичних компетентностей; формування навичок науково-педагогічної діяльності; практикоорієнтованих компонентів, спрямованих на психологічну реабілітацію, забезпечення психологічної безпеки та роботу в умовах високого ризику.

Програмні результати навчання сформульовані чітко, логічно та корелюють із заявленими компетентностями й освітніми компонентами. Вони забезпечують готовність здобувачів до продукування нових наукових знань, критичного осмислення результатів власних і чужих досліджень, реалізації інноваційних проектів, а також до викладацької діяльності у закладах вищої освіти.

Суттєвою перевагою програми є наявність належного ресурсного забезпечення, зокрема висококваліфікованого науково-педагогічного складу, спеціалізованої навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології, сучасної матеріально-технічної та інформаційної бази, що створює сприятливі умови для проведення оригінальних наукових досліджень.

Разом з тим, з метою подальшого розвитку програми доцільним є розширення міжнародної складової через активізацію участі здобувачів у спільних міжнародних дослідницьких проєктах, і розширення вибіркової частини програми за рахунок сучасних напрямів психології травми та посткризового відновлення.

Висновок. Освітньо-наукова програма «Екстремальна та кризова психологія» є актуальною, змістовно наповненою, методологічно виваженою та такою, що відповідає вимогам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Програма може бути рекомендована до реалізації та подальшого використання для підготовки докторів філософії зі спеціальності 053 «Психологія».

**Професор кафедри психології,
соціології та педагогіки ННІ №3
Харківського національного університету
внутрішніх справ,
доктор психологічних наук, професор**

Наталя МІЛОРАДОВА

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Екстремальна та кризова психологія» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія, яку підготовлено кафедрою психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України

Рецензована освітньо-наукова програма «Екстремальна та кризова психологія» за спеціальністю 053 Психологія (галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки) поєднує тривалий досвід підготовки наукових кадрів у Національному університеті цивільного захисту України із сучасними світовими підходами до освіти дослідницького спрямування, орієнтованої на потреби суспільства та запити ринку праці у сфері екстремальної та кризової психології.

Освітньо-наукова програма вирізняється високим рівнем актуальності, оскільки спрямована на формування здатності здобувачів до продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у сфері психології, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та професійної практики стосовно психологічних закономірностей змін і відновлення психічної діяльності суб'єкта (індивідуального, групового) в умовах екстремальних та кризових ситуацій. Програма повністю відповідає сучасним викликам, зумовленими воєнним станом, трансформацією системи цивільного захисту та зростанням потреби у фахівцях, які володіють методологією розроблення і застосування науково обґрунтованих технологій психологічного забезпечення та психологічної допомоги.

Зміст даної програми базується на сучасних досягненнях психологічної науки та практики, передбачає запровадження та реалізацію інноваційних підходів та технологій у сфері екстремальної та кризової психології. Особливо цінним є органічне поєднання теоретичної і практичної підготовки завдяки залученню до освітнього процесу провідних науковців і практиків-експертів у сфері екстремальної та кризової психології.

Структура програми забезпечує формування комплексу загальних і фахових компетентностей, необхідних як для наукової діяльності, так і психологічної практики. Відзначається високий рівень кадрового забезпечення, сучасна матеріально-технічна база, використання актуальних цифрових інструментів і технологій моделювання екстремальних ситуацій, що значно підвищує прикладну цінність підготовки.

Логічність побудови освітньо-наукової програми, гармонізація освітньої та наукової складових, а також акцент на розвиток дослідницьких умінь і практичних навичок забезпечують її ефективність та відповідність стандарту вищої освіти третього рівня.

З огляду на викладене, вважаю, що освітньо-наукова програма «Екстремальна та кризова психологія», розроблена кафедрою психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, є актуальною, методологічно узгодженою, та такою, що відповідає сучасним академічним вимогам і реальним потребам сектору безпеки та оборони. Програму можна рекомендувати до впровадження для підготовки висококваліфікованих кадрів у галузі екстремальної та кризової психології.

**Заступник начальника навчально-наукового інституту з наукової роботи –
начальник науково-дослідної лабораторії морально-психологічного
супроводження СБД НГУ навчально-наукового інституту роботи з
персоналом**

**доктор психологічних наук, професор
полковник**

Ігор ПРИХОДЬКО

Підпис Приходька Ігоря Івановича засвідчую.

Начальник відділу кадрової роботи

**полковник
ДЛЯ
ДОВІДОК
№1**

Костянтин СЕРДЮК

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Екстремальна та кризова психологія»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю
053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Освітньо-наукова програма «Екстремальна та кризова психологія», що реалізується Національним університетом цивільного захисту України, розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 053 «Психологія» для третього (освітньо-наукового) рівня та відповідає сучасним вимогам щодо забезпечення якості вищої освіти та підготовки наукових кадрів для сектору безпеки і оборони, зокрема ДСНС, у контексті чіткості та практикоорієнтованості цілей, логічності структури та орієнтації на актуальні результати навчання.

Цілі освітньо-наукової програми корелюють із визначеним профілем підготовки доктора філософії з психології та спрямовані на формування здатності здобувачів розв'язувати комплексні наукові й прикладні проблеми у сфері екстремальної та кризової психології. Інтегральна, загальні та спеціальні (фахові) компетентності є взаємоузгодженими, чітко операціоналізованими та відображені у програмних результатах навчання.

Особливої уваги заслуговує практична складова освітньо-наукової програми, яка реалізується системно через освітні компоненти професійної та науково-педагогічної підготовки. Вона забезпечує формування прикладних умінь і навичок, необхідних для професійної діяльності як на науково-педагогічних посадах, так і у сфері практичної психології.

Науково-педагогічна практика інтегрована в освітню програму та спрямована на набуття здобувачами досвіду викладацької, методичної та дослідницької діяльності у закладах вищої освіти, зокрема зі специфічними умовами навчання. Це сприяє поєднанню наукової підготовки з педагогічною діяльністю та формуванню академічної й професійної майстерності.

Матеріально-технічне та науково-методичне забезпечення освітньо-наукової програми, включно з ресурсами навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології, психолого-тренувальними та тренажерними комплексами, створює належні умови для практичної апробації результатів дисертаційних досліджень і забезпечує повноцінну реалізацію освітнього та наукового компонентів підготовки.

В цілому освітньо-наукова програма «Екстремальна та кризова психологія» характеризується збалансованим поєднанням фундаментальної наукової підготовки та практичної спрямованості, що забезпечує досягнення заявлених програмних результатів навчання та підготовку висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців. Програму доцільно рекомендувати до впровадження в освітній процес Національного університету цивільного захисту України.

Рецензент,
заступник начальника відділу вищої освіти та науки
Управління освіти, науки та спорту апарату ДСНС,
кандидат наук з державного управління

Оксана ІНОЗЕМЦЕВА